

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/10241. számú
törvényjavaslat**

**a szociális szervezetekkel összefüggésben egyes törvények, továbbá a
közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó egyes törvények módosításáról**

**Előadó: Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter**

Budapest, 2013. március

2013. évi törvény**a szociális szervezetekkel összefüggésben egyes törvények, továbbá a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó egyes törvények módosításáról****1. A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. IV. törvény módosítása****1. §**

(1) A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) 39. § (12) bekezdése a következő *h*) ponttal egészül ki:

(A Nemzeti Foglalkoztatási Alap költségvetésében külön előirányzat tartalmazza:)

„*h*) a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum emeléséből 2013. első félévében adódó többletterhekhez igénybe vehető támogatásra fordítható pénzeszközöket.”

(2) Az Flt. 40. § (2) bekezdése a következő *g*) ponttal egészül ki:

(A Nemzeti Foglalkoztatási Alap foglalkoztatási alaprészének központi kerete felhasználható:)

„*g*) a szociális szervezet tagjának tagi munkavégzés keretében történő személyes közreműködése után fizetendő egészségügyi szolgáltatási járulékra.”

(3) Az Flt. 57/A. § (2) bekezdése a következő *k*) ponttal egészül ki:

(Az (1) bekezdésben meghatározott szervek a jogszabályban meghatározott feladataik ellátásával összefüggésben a következő adatok nyilvántartására jogosultak:)

„*k*) a nemzetiséghez való tartozásra vonatkozó adatok.”

2. A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény módosítása**2. §**

(1) A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 5. § (1) bekezdés *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alapján biztosított:)

„*b*) a szervezet tagja, aki a szervezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködik, kivéve az iskolaszervezet

nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tagját és a szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzés keretében munkát végző tagot,”

(2) A Tbj. 16. § (1) bekezdése a következő w) ponttal egészül ki:

(Egészségügyi szolgáltatásra jogosult - az e törvény szerint biztosított, illetőleg a 13. § szerint egészségügyi szolgáltatásra jogosult személyeken túl - az, aki)

„w) a szociális szövetkezetben a szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzési jogviszonyban áll, kivéve e jogviszony szünetelésének időtartamát.”

(3) A Tbj. 19. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A biztosított, a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni és társas vállalkozó, valamint a szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzés esetén a szociális szövetkezeti tag által fizetendő nyugdíjjárulék mértéke 10 százalék.”

(4) A Tbj. 19. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, a kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó után a társas vállalkozás, a szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzés esetén a szociális szövetkezet, valamint a 39. § (2) bekezdésében meghatározott személy által fizetendő egészségügyi szolgáltatási járulék havi összege 6660 forint (napi összege 222 forint).”

(5) A Tbj. a következő 39/B. §-sal egészül ki:

„39/B. § (1) A szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzés esetén a szociális szövetkezet e tagja után a 19. § (4) bekezdésében meghatározott egészségügyi szolgáltatási járulékot, a tag az e tevékenysége ellenértékéért kapott pénzbeli juttatás után a 19. § (2) bekezdésében meghatározott nyugdíjjárulékot fizet.

(2) A tagi jogviszony szünetelése alatt a szövetkezet nem fizet egészségügyi szolgáltatási járulékot. A szövetkezeti tag közfoglalkoztatási jogviszonyának fennállása alatt az (1) bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók.

(3) A szociális szövetkezet az (1) bekezdés szerinti egészségügyi szolgáltatási járulék megfizetése alól a tagi munkavégzési jogviszony létrejöttét követő első évben mentesül, a második évben az egészségügyi szolgáltatási járulék 25 százalékának, harmadik évben 50 százalékának, negyedik évben 75 százalékának, az ötödik évtől 100 százalékának megfizetésére kötelezett. Az egészségügyi szolgáltatási járulék különbözetét a Nemzeti Foglalkoztatási Alap negyedévente megtéríti az Egészségbiztosítási Alap részére.”

(6) A Tbj. 44/A. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A szociális szövetkezet a szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzési jogviszonyban álló tagja

a) jogviszonyának kezdetét legkésőbb a jogviszony első napján, a munkavégzés megkezdése előtt,

b) jogviszonyának megszűnését, szünetelésének kezdetét és befejezését 8 napon belül

jelenti be az egészségbiztosítási szervnek.”

(7) A Tbj.

a) 16. § (3) bekezdésében az „u) és v) pontja” szövegrész helyébe az „u), v) és w) pontja” szöveg,

b) 39. § (2) bekezdésében az „s)–v) pontja szövegrész helyébe az „s)–w) pontja” szöveg,

c) 39/A. § (1) bekezdésében az „s)–v) pontja” szövegrész helyébe az „s)–w) pontja” szöveg lép.

3. A felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény módosítása

3. §

(1) A felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény (a továbbiakban: Fktv.) 3. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) E törvény hatálya – a 21. § (2) bekezdésében, valamint a (7) és (8) bekezdésben és a 26. §-ban foglaltak kivételével – nem terjed ki:

a) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 115. § (2) bekezdésének a)-c) pontja szerinti egészségügyi ágazati képzésekre,

b) a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény alapján szervezett képzésre, továbbképzésre, átképzésre, valamint

c) az Sztv. alapján szervezett mesterképzésre és vizsgáztatásra.”

(2) Az Fktv. 26. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az NFA képzési alaprésze központi keretének felnőttképzési célra fordítható része - külön jogszabályban meghatározottak szerint – felhasználható)

„a) az e törvény hatálya alá tartozó, valamint a 3. § (5) bekezdés szerinti képzések és vizsgáztatás támogatására,”

4. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény módosítása

4. §

(1) Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 31. § (2) bekezdés bevezető szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A munkáltató, a kifizető (ideértve az egyéni vállalkozónak nem minősülő magánszemély munkáltatót is), illetőleg az 52. § (4) bekezdésének l), p), r), s), t) és v) pontjaiban meghatározottak a rájuk vonatkozó bevallási gyakoriságtól függetlenül, havonként, a tárgyhót követő hónap 12. napjáig elektronikus úton bevallást tesznek az adó- és/vagy társadalombiztosítási kötelezettségeket eredményező, magánszemélyeknek teljesített kifizetésekkel, juttatásokkal összefüggő valamennyi adóról – kivéve a kamatjövedelem adóról –, járulékokról és/vagy az alábbi adatokról:”

(2) Az Art. 31. § (2) bekezdésének 29. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„29. a szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzés esetén a szociális szövetkezet által a tagja után fizetendő nyugdíjjárulék alapjáról és összegéről, valamint az egészségügyi szolgáltatási járulékról,”

(3) Azt Art. 52. § (4) bekezdése a következő *v*) ponttal egészül ki:

(A 31. §-ban és a 3. számú mellékletben meghatározott tartalommal az adóhatósághoz bevallást teljesít, illetőleg adatot szolgáltat:)

„*v*) a szociális szövetkezet.”

(4) Az Art. 52. § (7) bekezdése a következő *m*) ponttal egészül ki:

(Az állami adóhatóság)

„*m*) elektronikus úton negyedévente, a negyedévet követő hó utolsó napjáig hivatalból átadja a szociális szövetkezet által benyújtott, 31. § (2) bekezdése szerinti bevallásban szereplő adatok közül az egészségügyi szolgáltatási járulékkülönbözet összegére vonatkozó – negyedéves – adatokat a különbözetet az Egészségbiztosítási Alapnak megtérítő Nemzeti Foglalkoztatási Alap részére, az Egészségbiztosítási Alap részére megtérítendő járulékkülönbözet összegének meghatározása érdekében.”

5. A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosítása

5. §

(1) A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 10. § (5a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5a) A szociális szövetkezetnek (az iskolaszövetkezetet ide nem értve) a természetes személy tagjain kívül helyi önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása (a továbbiakban együtt: önkormányzat), továbbá jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet is lehet a tagja.”

(2) Az Sztv. 14. §-a a következő (3)-(4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az 56. § (2a) bekezdésében meghatározott jogviszony esetében a szociális szövetkezet alapszabályának tartalmaznia kell továbbá:

- a*) a tag által teljesítendő munkafeladatok meghatározását, az elvégzett munkafeladatok dokumentálásának módját,
- b*) a munkafeladat teljesítéséhez igazodóan a szövetkezet által megtermelt javakból történő részesedés módjának és mértékének (ellenértékének) meghatározását.

(4) A (3) bekezdés *b*) pontja szerinti ellenértéket úgy kell meghatározni, hogy

- a*) az alkalmas legyen a tag teljesítményének figyelembevételére és
- b*) a megtermelt javakból való részesedés mértékének meghatározására.”

(3) Az Sztv. 15. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Ha a szociális szövetkezet alapítói között az 56. § (2a) szerinti jogviszonyt létesítő olyan személyek is vannak, akik a vagyoni hozzájárulásukat az 50/A. § szerint teljesítik, a (2) bekezdés alkalmazása során e személyek vagyoni hozzájárulását a részjegytőke számítása és a vagyoni hozzájárulás teljesítésének határideje vonatkozásában figyelmen kívül kell hagyni.”

(4) Az Sztv. 43. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tagsági jogviszony – e törvény eltérő rendelkezése vagy eltérő megállapodás hiányában – a felvételtől szóló határozat meghozatalának időpontjára visszamenő hatállyal jön létre akkor, ha a tag a részjegy összegét vagy annak alapszabályban meghatározott hányadát a szövetkezet részére befizette, illetve nem pénzbeli hozzájárulásként átadta. A szövetkezetbe tagként belépni kívánó személy felvételi kérelmében más szövetkezeti tag részjegyének megvételi szándékáról nyilatkozhat, ilyenkor az 50. § (2) bekezdése szerinti részjegyet nem kell jegyeznie.”

(5) Az Sztv. 43. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a tag személyes közreműködésére az 56. § (2a) bekezdésében meghatározott jogviszony alapján kerül sor, a tagsági jogviszony az alapszabály szerinti testület felvételt kimondó döntését követő napon keletkezik.”

(6) Az Sztv. 43. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A kérelmező a felvételi kérelmet elutasító döntés ellen a soron következő közgyűléshez fordulhat. A (3) bekezdést ebben az esetben azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a jogviszony a közgyűlés tagfelvételt megállapító határozatát követő napon keletkezik.”

(7) Az Sztv. 45. §-a a következő (3)-(4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az 56. § (2a) bekezdésében szabályozott jogviszony esetén a tagi nyilvántartás tartalmazza a tagi munkavégzési jogviszony keletkezésének, megszűnésének időpontját, szüneteltetésének kezdő és végső időpontját.

(4) Az 56. § (2a) bekezdésében szabályozott jogviszony esetén a tagsági jogviszony keletkezését és megszűnését követő 5 napon belül a tag, illetve a volt tag részére a nyilvántartás személyére vonatkozó adattartalma alapján igazolást kell kiállítani.”

(8) Az Sztv. a következő 50/A. §-sal egészül ki:

„50/A. § A szociális szövetkezet alapszabálya az 56. § (2a) bekezdése szerinti jogviszonyban állók számára az 50. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak helyett előírhatja, hogy a tag alapításkor, illetve belépéskor vagyoni hozzájárulást nem köteles szolgáltatni, hanem azt a tagsági jogviszonya keletkezésétől számított egy éven belül – az alapszabályban meghatározott időpontban és módon – köteles a szövetkezet részére rendelkezésre bocsátani. A nem pénzbeli hozzájárulás esetében ez a rendelkezés akkor alkalmazható, ha az alapszabály értelmében a tag a nem pénzbeli hozzájárulást a szövetkezetben végzett munkavégzése során megtermelt és a tulajdonába kerülő javak szövetkezet részére történő átadásával teljesíti.”

(9) Az Sztv. 56.§ (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az alapszabály a személyes közreműködés egyik módjaként munkavégzési kötelezettséget is előírhat. Ennek alapján a tag és a szövetkezet munkaszerződést, vállalkozási vagy megbízási szerződést köt. A munkaviszonyra a Munka Törvénykönyve, a vállalkozási és megbízási jogviszonyra a Ptk. szabályait kell alkalmazni. A szociális szövetkezet a munkaszerződésen, vállalkozási vagy megbízási szerződésen alapuló munkavégzési kötelezettséget alapszabályában kizárhatja.”

(10) Az Sztv. 56. §-a a következő (2a)-(2d) bekezdésekkel egészül ki:

„(2a) A szociális szövetkezetek esetében – az iskolaszövetkezetet ide nem értve – a személyes közreműködés sajátos formája a közös termelésben való, tagsági viszonyon alapuló közvetlen közreműködés (a továbbiakban: tagi munkavégzés).

(2b) Tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyt a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény szerint regisztrált álláskereső, illetve a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy létesíthet és tarthat fenn.

(2c) A tagi munkavégzés önálló, más munkavégzésre irányuló jogviszonyt szabályozó törvény hatálya alá nem tartozó jogviszony, amelyben az elvégzett munka ellentételezése a tagi munkavégzés arányában részben vagy egészben a közösen megtermelt javak természetben történő átadásával is történhet.

(2d) Ha a szociális szövetkezet tagi munkavégzési jogviszonyban lévő tagja munkavégzésre irányuló más jogviszonyt létesít vagy tart fenn, e más jogviszony fennállása alatt a tagi munkavégzési jogviszony szünetel.”

(11) Az Sztv. 60. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha az alapszabály lehetővé teszi, befektető tag is lehet szövetkezeti tag. A befektető tag felvételéről a közgyűlés dönt. Szociális szövetkezetnek – az önkormányzat, továbbá karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tag kivételével – nem lehet befektető tagja.”

(12) Az Sztv. 61. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„61. § (1) A tagsági jogviszony megszűnik, ha:

- a) a tag a szövetkezetből kilép;
- b) a tag a vagyoni hozzájárulását (pótbefizetési kötelezettségét) - az alapszabályban (közgyűlési határozatban) meghatározott időpontig - nem teljesítette;
- c) a szociális szövetkezet karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tagjának közhasznú jogállása megszűnik;
- d) a tag meghal (megszűnik);
- e) a szövetkezet a tagot kizárja;
- f) a szövetkezet átalakulással vagy jogutód nélkül megszűnik.

(2) Az 56. § (2a) bekezdésében szabályozott jogviszony az (1) bekezdés *b*) pontjában foglalt esetben a teljesítésre nyitva álló határidőt követő napon szűnik meg.”

(13) Az Sztv. a következő 109. §-sal egészül ki:

„109. § E törvénynek a szociális szövetkezetekkel összefüggésben egyes törvények, továbbá a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évitörvénnyel (a továbbiakban: Módtv.2.) megállapított rendelkezései hatálybalépésekor már működő szociális szövetkezetek az alapszabályukat 2013. szeptember 30-áig kötelesek a Módtv.2. rendelkezéseinek megfelelően módosítani vagy a szövetkezet szociális jellegét megszüntetni.”

6. Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény módosítása

6. §

Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény 1. § (4a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4a) A (2) és (3) bekezdésben foglaltakat filmipari statiszta alkalmi munkára irányuló egyszerűsített foglalkoztatására, továbbá a szociális szövetkezetekben az egyszerűsített foglalkoztatás esetén nem kell alkalmazni.”

7. A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény módosítása

7. §

(1) A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Kftv.) 1. §-a a következő (4a)-(4g) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Az álláskeresőt három hónap időtartamra ki kell zárni a közfoglalkoztatásból, ha

a) a tanköteles gyermekének mulasztása miatt vele szemben

aa) szabálysértési eljárás van folyamatban, vagy

ab) e szabálysértés miatt három hónapon belül jogerősen elmarasztalták, vagy

b) önkormányzati rendeletben előírt, a lakókörnyezet (kert, udvar, jogszabályban meghatározott, az ingatlanhoz kapcsolódó közterület) tisztántartására vonatkozó kötelezettségét nem teljesíti.

(4b) A hivatalból folytatott közigazgatási eljáráshoz a (4a) bekezdés *aa)* pontjában meghatározott kizárási okról vagy annak hiányáról megkeresésre az általános szabálysértési hatóság, a (4a) bekezdés *b)* pontja szerinti esetben az álláskereső lakóhelye szerint illetékes

jegyző 3 napon belül adatot szolgáltat a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala járási munkaügyi kirendeltsége (a továbbiakban: kirendeltség) részére.

(4c) A (4a) bekezdés *ab*) pontjában meghatározott kizárási ok fennállásának ellenőrzése érdekében a közfoglalkoztatási jogviszonyba történő kiközvetítés előtt a kirendeltség adatot igényelhet a szabálysértési nyilvántartásból.

(4d) A kizárás kérdésében első fokon a kirendeltség, másodfokon a munkaügyi központ hatósági határozattal dönt.

(4e) Amennyiben a közfoglalkoztatási jogviszony létrehozását követően értesül a kirendeltség a közfoglalkoztatást kizáró okról, a kizárásról szóló döntését közli a közfoglalkoztatóval. A közfoglalkoztató a közfoglalkoztatási jogviszonyt a jogerős döntés alapján azonnali felmondással megszünteti.

(4f) A (4a) bekezdés *b*) pontja szerinti esetben a megkeresésre nincsen szükség, amennyiben a közfoglalkoztatást a közfoglalkoztatott lakóhelye szerinti helyi önkormányzat, annak intézménye, vagy a helyi önkormányzat által alapított gazdálkodó szervezet valósítja meg, vagy az önkormányzatnak nincs a (4a) bekezdés *b*) pont szerinti hatályos rendelete.

(4g) A (4f) bekezdés hatálya alá tartozó közfoglalkoztató megtagadhatja a közfoglalkoztatási jogviszony létesítését, amennyiben a közfoglalkoztatottal szemben a (4a) bekezdés *b*) pontja szerinti kizárási ok fennállásáról van tudomása.”

(2) A Kftv. 2. § (5) bekezdésének *g*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A közfoglalkoztatási jogviszony estén:]

„*g*) az Mt. 64. § (1) bekezdését azokkal az eltérésekkel kell alkalmazni, hogy a közfoglalkoztató a közfoglalkoztatási jogviszony megszüntetését köteles bejelenteni az illetékes munkaügyi központnak, továbbá a közfoglalkoztató köteles a közfoglalkoztatási jogviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetni, amennyiben jogerős hatósági határozat megállapította, hogy a közfoglalkoztatott az 1. § (4a) bekezdésben meghatározott kötelezettségeinek nem tett eleget.”

(3) A Kftv. 4/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Amennyiben több hátrányos helyzetű személy egy közfoglalkoztatónál áll legalább egyéves időtartamban közfoglalkoztatási jogviszonyban, és a közfoglalkoztatottak vállalják, hogy szociális szövetkezet tagjaként a továbbiakban legalább két évet együtt fognak dolgozni, a közfoglalkoztatás során használt ingó tárgyi eszközöket az általuk megalapított szociális szövetkezet a közfoglalkoztatótól haszonkölcsön-szerződés alapján ingyenesen használatba veheti.”

(4) A Kftv. 4/A. §-a a következő (3a)-(3b) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Az (1)-(3) bekezdésben említett haszonkölcsön-szerződésben a szociális szövetkezet vállalja, hogy a hasznosításra kapott eszközök hasznosításával kapcsolatos döntések meghozatala előtt, az arra jogosult szövetkezeti szerv vagy személy a kijelölt állami képviselő véleményét kikéri. Ha a szociális szövetkezet a szerződésben vállalt ezen kötelezettségét megsérti, a haszonkölcsön-szerződést azonnali hatállyal fel kell mondani.

(3b) A szociális szövetkezetbe az állami képviselőket a haszonkölcsön szerződés lejártáig lehet kijelölni. Az állami képviselőket a közfoglalkoztatásért felelős miniszter jelöli ki.”

(5) A Kftv. a következő 60. §-sal egészül ki:

„60. § E törvénynek a szociális szövetkezetekkel összefüggésben egyes törvények, továbbá a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évitörvénnyel megállapított 4/A. § (1) bekezdésének rendelkezéseit a 2013. szeptember 1-jét megelőzően létesített közfoglalkoztatási jogviszonyok esetén is alkalmazni kell.”

8. Az egyes adótörvények és az azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény módosítása

8. §

Az egyes adótörvények és az azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény 455. § (3) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

(Nem eredményez adófizetési kötelezettséget)

„c) a szociális szövetkezetnek a szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott tagi munkavégzési jogviszonyban álló tagjával fennálló jogviszonya.”

9. Hatályon kívül helyező rendelkezések

9. §

Hatályát veszti az Fktv. 3. § (1) bekezdésének bevezető szövegrészéből a „- a (4) bekezdésben foglalt kivételekkel -” szövegrész.

10. Záró rendelkezések

10. §

(1) Ez a törvény a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) A 7. § 2013. szeptember 1-jén lép hatályba.

Általános indokolás

Magyarországon a szövetkezés történelmi hagyományokra tekint vissza. A szövetkezés célja a közös gazdálkodás mellett a szövetkezeti tag társadalmi (kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi) szükségletei kielégítésének elősegítése. A jelenlegi szövetkezési formák között speciális helyet foglalnak el a szociális szövetkezetek, amelyek abból a célból szerveződtek, hogy a hátrányos helyzetben lévő tagjaik számára munkafeltételeket teremtsenek, valamint szociális helyzetük javítását egyéb módon elősegítsék. A szociális szövetkezetekben a személyes közreműködésként előírható munkavégzés kizárólag munkaviszonyban, vállalkozási vagy megbízási jogviszonyban teljesíthető. A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (a továbbiakban: Sztv.) hatályos rendelkezései szerint nincs arra lehetőség, hogy önmagában már a tagsági jogviszony is elégséges legyen a szövetkezetben a munkavégzéshez, a szövetkezet közös gazdasági tevékenységében való részvételhez.

A szociális szövetkezetek foglalkoztatási lehetőségeinek szélesítése, a hátrányos helyzetben lévők esetében az önfenntartás, az öngondoskodás, és a közös munkában megnyilvánuló felelősségvállalás elősegítése érdekében a törvényjavaslat sajátos, kizárólag a szociális szövetkezeteknél (ide nem értve az iskolaszövetkezeteket) alkalmazható jogviszonyként szabályozza a tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyt.

A tagi munkavégzés mint önálló jogviszony – építve a szövetkezetek önszabályozási jogára – az Sztv.-ben kerül deklarálásra. A törvényjavaslat egyebekben csak azokat a kötelező elemeket tartalmazza, amelyeket e jogviszony alkalmazása esetén az alapszabályban szabályozni kell, továbbá nélkülözhetetlenek a jogviszony keletkezésének, megszűnésének megállapításához és a jogviszony fennállásának igazolásához. A törvényjavaslat eltérő szabályok alkalmazását teszi lehetővé továbbá a részjegy jegyzésére (vagyonni hozzájárulásra) vonatkozóan, megkönnyítve ezzel a hátrányos helyzetben lévők szociális szövetkezeti taggá válását.

A további törvénymódosítások célja, hogy elősegítse a szociális szövetkezetek megerősödését, lehetőséget biztosítson a tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személyek egyes társadalombiztosítási ellátására és a szociális hozzájárulási adó fizetése alóli mentesítésre.

A javaslat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény Nemzeti Foglalkoztatási Alapra vonatkozó módosítása lehetőséget teremt arra, hogy a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból biztosítani lehessen a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum emeléséből 2013. első félévében adódó többletterheket és az egészségügyi szolgáltatási járulék állam általi átvállalásából adódó kiadásokat. A javaslat pontosítja továbbá a törvény adatkezelési szabályait.

A javaslat a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény hatálya alól kiveszi a mesterképzést és az ehhez kapcsolódó vizsgáztatást, figyelemmel arra, hogy jogszabályváltozás miatt ilyen irányú tevékenységet kizárólag az országos gazdasági kamara folytathat, egyben megteremti a mesterképzés uniós forrásból való támogathatóságának lehetőségét.

A javaslat abból kiindulva, hogy a közfoglalkoztatottak olyan értékteremtő munkákban vesznek részt, amelyek szervesen kapcsolódnak az önkormányzatok, más állami szervek közfeladataihoz, a közfoglalkoztatásban részt vevőkkel szemben feltételül szabja az általánosan elvárható erkölcsi, magatartási szabályok betartását. E cél érdekében tartalmazza

a javaslat a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény módosítását.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

2012. december 19-én a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumában részes felek megállapodást kötöttek a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum 2013. évi összegéről. A Kormány vállalta továbbá, hogy 2013. első félévére vonatkozóan 11 ágazatban támogatást nyújt a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum emeléséből adódó többletterhekhez. A támogatáshoz szükséges pénzeszközöket a Nemzeti Foglalkoztatási Alapban külön előirányzat fogja tartalmazni. Ezért szükséges a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) – a Nemzeti Foglalkoztatási Alapon belüli előirányzatokat tartalmazó – 39. § (12) bekezdésének e támogatási előirányzattal való kiegészítése.

A javaslat a Nemzeti Foglalkoztatási Alap módosításával megteremti továbbá a szociális szövetkezetek által fizetendő, azonban az állam által degresszív módon átvállalt, tagi munkavégzéssel kapcsolatos egészségügyi szolgáltatási járulék finanszírozásának lehetőségét.

Az Flt. 57/B. § (3) bekezdés 2. *ag)* alpontja szerint a közfoglalkoztatási adatbázis a közfoglalkoztatottak tekintetében tartalmazza a közfoglalkoztatottak törvény szerint megállapított prioritási szintjét. Ezek alapján hátrányos helyzetű munkavállalónak minősül az, aki egy tagállam nemzetiségéhez tartozik. Az Flt. lehetővé teszi, hogy a fenti adatokat az állami foglalkoztatási szerv az érintett írásbeli hozzájárulása esetén felvegye a nyilvántartásba, ugyanakkor az Flt. 56/A. § (2) bekezdése az állami foglalkoztatási szerv általános adatkezelési jogosultságai között a nemzetiségre utaló adatokat nem sorolja fel. A javaslat ezt a hiányosságot pótolja.

A 2. §-hoz

A törvényjavaslat lehetővé kívánja tenni, hogy a szociális szövetkezet tagi munkavégzési jogviszonyban álló tagja egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási jogviszonnyal rendelkezzen. Ez természetesen együtt jár bizonyos fizetési kötelezettséggel, e kötelezettségek megállapításánál azonban figyelemmel kell lenni a szociális szövetkezet jövedelemtermelő képességére és tagjai hátrányos helyzetére. A törvényjavaslat ezért a 6 600 forintos egészségügyi szolgáltatási járulék megfizetését írja elő a szociális szövetkezetnek azzal a könnyítéssel, hogy a tagi jogviszony keletkezését követő első négy évben a hozzájárulás összegét az Állam csökkenő mértékben átvállalja. A tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyban lévő tag fizetési kötelezettsége a nyugdíjbiztosítási járulékra korlátozódik és kizárólag csak arra az esetre, ha személyes közreműködésének ellentételezése pénzben történik.

A javaslat továbbá bejelentési kötelezettséget ír elő a tagi munkavégzési jogviszony esetére az egészségbiztosítási szervek felé az egészségbiztosítási jogosultság érvényesíthetősége érdekében.

A 3. §-hoz

A javaslat a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény (a továbbiakban: Fktv.) hatálya alól kiveszi a mesterképzést és az ehhez kapcsolódó vizsgáztatást, mert a szakképzésről szóló CLXXXVII. törvény szerint - miniszteri rendeletben kiadott követelmények alapján - kizárólag az országos gazdasági kamara folytathat mesterképzést és -vizsgáztatást. Mivel az Fktv. a piaci alapon szerveződő képzések szabályozásáról szól, így a nem piaci alapon megvalósuló mesterképzést és -vizsgáztatást indokolt kivenni az Fktv. hatálya alól. Ugyanakkor a Javaslat biztosítja a mesterképzés és -vizsgáztatás állami és uniós forrásokból történő támogathatóságát.

A javaslatnak az Fktv.-t érintő hatályvesztő rendelkezése nem tartalmi jellegű, jogtechnikai pontosítás.

A 4. §-hoz

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény határozza meg a társadalombiztosítási járulékok befizetésével és bejelentésükkel kapcsolatos eljárási rendet is. A javaslat a szociális szövetkezet tagi munkavégzési jogviszonyban lévő tagja esetében történő bejelentési kötelezettségét írja elő, és meghatározza a Nemzeti Foglalkoztatási Alap és az Egészségbiztosítási Alap közötti, az állam által átvállalt járulékkedvezmény elszámolásához szükséges adatok továbbításának rendjét.

Az 5. §

Tekintettel arra, hogy a szociális szövetkezetekben folytatott, elsősorban mezőgazdasági tevékenység miatt a tagok később juthatnak a közös tevékenység eredményéhez, az átmeneti időszakban a tagok szociális biztonságának megteremtése érdekében a javaslat lehetővé teszi, hogy az önkormányzatokon kívül karitatív tevékenységet ellátó közhasznú szervezet is tagja lehessen – a közhasznú jogállás fennállásáig – a szociális szövetkezetnek.

Az Sztv. hatályos szabálya a szövetkezeteknél foglalkoztatottak tekintetében a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezéseit rendeli alkalmazni. A törvényjavaslatban megfogalmazott új tagsági jogviszonyban történő munkavégzésre azonban nem alkalmazhatók az Mt. szabályai, így ezt a jogviszonyt kivételként kell szabályozni.

Az Sztv. kogens szabályként állapítja meg, hogy a szövetkezet alapszabályának mit kell tartalmaznia. A törvényjavaslat a tagi munkavégzés bevezetésére tekintettel ezt a kört kibővíti a tag által teljesítendő munkamennyiség és a munkamennyiség ellenértékének meghatározásával, és elvként deklarálja, hogy a munkamennyiség ellenértékét hogyan kell az alapszabályban megállapítani.

Az Sztv. hatályos rendelkezései szerint a szövetkezet tagja a szavazati jogát akkor gyakorolhatja, ha a vagyoni hozzájárulását teljesítette. A tagi munkavégzésre irányuló jogviszony esetében a törvényjavaslat lehetőséget kíván biztosítani azokban az esetekben is a tagsági jogviszonyból fakadó jogosítványok gyakorlására, amikor a vagyoni hozzájárulás nem a tagfelvétellel egy időben, hanem később történik.

A tagi munkavégzés esetében, mivel a tagot és a szövetkezetet külön szerződéskötési kötelezettség nem terheli (a jogviszony a tagsági jogviszonyhoz kapcsolódóan keletkezik és szűnik meg), ezért a törvényjavaslat megkülönböztető szabályokra tesz javaslatot annak érdekében, hogy a jogviszony keletkezésének és megszűnésének napja egyértelmű legyen.

A szövetkezeti tag tagsági jogviszonyát a részjeggyel tudja igazolni, míg a szövetkezettel munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló ezt a jogviszonyát a munkaszerződéssel vagy a vállalkozási szerződéssel igazolhatja. A tagi munkavégzés esetében a jogviszony fennállásának igazolására csak a tagi nyilvántartás lehet alkalmas. A tagi munkavégzésre irányuló jogviszonyt a tagi nyilvántartás alapján kiállított igazolás tartalmazhatja, melynek kiállítására a törvényjavaslat a szociális szövetkezetet kötelezi.

Figyelemmel arra, hogy a szociális szövetkezetben elsősorban a hátrányos helyzetű személyek létesítenek tagi jogviszonyt, részükre a törvényjavaslat megteremti az egyébként kötelező részjegy jegyzésének (vagyoni hozzájárulásnak) könnyített módon történő teljesítését (részletfizetés, halasztott részjegy jegyzés, a tag által megtermelt javak szociális szövetkezet részére történő átadása). A lehetőségek közül a közgyűlés által választott módot az alapszabályban kell rögzíteni. A lehetséges megoldások közül a szövetkezet azonban csak egyet választhat.

A részjegy (vagyoni hozzájárulás) késleltetett megfizetése, illetve a megtermelt javak apportként történő átadása esetében további könnyítést jelent, hogy a tagot előlegfizetési kötelezettség nem terheli, azonban részére a részjegy kiállítására csak a részjegy értékének teljes megfizetését követően kerülhet sor.

A törvényjavaslat meghatározza a tagi munkavégzés fogalmát (a közös termelésben való tagsági viszonyon alapuló közvetlen közreműködést). E jogviszony sajátosságára tekintettel rendelkezik továbbá arról, hogy a tagi munkavégzés nem tartozik más törvény hatálya alá. A tagi munkavégzés esetén lehetőséget teremt a törvényjavaslat, hogy a munka ellentételezése a megtermelt javakból is történhessen.

A törvényjavaslat átmeneti rendelkezéseket tartalmaz a törvény hatálybalépésekor bejegyzett szociális szövetkezetek tekintetében az átalakulás szabályaira.

A 6. §-hoz

Az *egyszerűsített* foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény meghatározza, hogy hány alkalmi munkavállaló alkalmazására van lehetőség egy munkáltatónál. A törvény a munkaviszonyban álló foglalkoztatók létszámához köti az alkalmi munkavállalók létszámát.

A szociális szövetkezetekben a tagi munkavégzés lehetőségének megteremtése mellett, mivel várhatóan az új típusú, főként mezőgazdasági termeléssel foglalkozó szociális szövetkezetek az egyszerűsített foglalkoztatás fentebb jelzett feltételeinek nem minden esetben tudnak megfelelni, javaslatot teszünk a fenti korlátok alóli mentesítésre. Ilyen mentesítést tartalmaz már a törvény a filmes statiszták esetében.

A 7.§-hoz

A törvényjavaslat a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Kftv.) módosítására úgy tesz javaslatot, hogy három hónap időtartamra kizárja a közfoglalkoztatásból mindazokat, akik gyermekük tankötelezettségével kapcsolatos kötelezettségeiket nem teljesítik. Szintén kizárja a közfoglalkoztatásból azokat, akik a helyi önkormányzati rendeletben szabályozott, lakókörnyezet rendben tartására vonatkozó szabályokat megszegik. Az objektivitás érdekében a kizárásról a munkaügyi kirendeltség dönt az illetékes általános szabálysértési hatóság megkeresése, továbbá a szabálysértési nyilvántartásból történő adatigénylés után, valamint – a helyi önkormányzati közfoglalkoztatás kivételével – a jegyző igazolása alapján.

A járási hivatalok részét képező munkaügyi kirendeltségek közvetlen információt szerezhetnek a szintén a járási hivatal részét képező általános szabálysértési hatóságoktól, illetve a kormányhivatalon keresztül a helyi önkormányzati rendeletek meglétéről. Nem szükséges a jegyző megkeresése akkor, ha nincs a kizárási okot megalapozó helyi rendelet, továbbá akkor sem, ha van ugyan ilyen helyi rendelet, de a tervezett közfoglalkoztatás helyben, önkormányzati foglalkoztatással történik. Ez utóbbi esetben a közfoglalkoztatási jogviszony létrehozását az önkormányzati közfoglalkoztató megtagadhatja. Mivel a közfoglalkoztató és a kirendeltség között a közfoglalkoztatásra hatósági szerződés jön létre, a közfoglalkoztatónak a megtagadás tényéről a kirendeltséget értesítenie kell, mely értesítés megalapozza a kizárást elrendelő hatósági döntést. A hatóságok közötti kommunikáció elektronikus úton is történhet.

A javaslat a tanköteles gyermek 30 órás igazolatlan mulasztása miatt a szülő ellen indítható, szabálysértési eljárásra okot adó esetben teszi lehetővé a kizárást alkalmazását. A szabálysértésekről és a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény szabálysértéssé minősíti azt a szülői magatartást, melynek eredményeként a tanköteles gyermek jogszabályban meghatározott mértékű tanórát mulaszt. A hatályos jogszabályok szerint a tanintézmény igazgatójának a 30 órát elérő igazolatlan mulasztást kell jelentenie az általános szabálysértési hatóságnak.

A szociális szövetkezetek részére a Kftv. korábbi módosítása biztosította annak lehetőségét, hogy amennyiben a közfoglalkoztatottak legalább két évig közfoglalkoztatási jogviszonyban dolgoztak és vállalják, hogy további két évig szociális szövetkezetbe tömörülve együtt dolgoznak, haszonkölcsönbe, illetőleg meghatározott esetekben tulajdonba kapják azokat az állam által adott termelőeszközöket (föld, gépek), illetve állatokat, amelyeket az állam a tagok részére a közfoglalkoztatásához biztosított. Tekintettel arra, hogy a javaslat megteremtette annak lehetőségét, hogy a közfoglalkoztatottak is alakíthassanak e jogviszonyuk fennállása alatt is szociális szövetkezeteket, indokolatlan a két éves közfoglalkoztatási jogviszony meglétének követelménye, ezért a javaslat ezt az időtartamot egy évre csökkenti le. Ezt a szabályt kell alkalmazni a módosuló jogszabály hatálybelépését megelőzően létesített közfoglalkoztatási jogviszonyok esetére is. Meg kell teremteni azonban annak lehetőségét is, hogy a szociális szövetkezetek az állam által biztosított termelőeszközökkel felelősen gazdálkodjanak. E cél érdekében a javaslat oly módon módosítja a Kftv-t, hogy a haszonkölcsön szerződést csak feltételekkel lehessen megkötni. Ilyen feltétel, hogy megalakuláskor, illetve azoknak a tagoknak a belépésekor, akikre tekintettel a szociális szövetkezet a fenti eszközökhöz jut, a közgyűlés vállalja, hogy az állam képviselője a kapott eszközök (haszonállatok stb.) hasznosítását figyelemmel kísérheti. Vállalja továbbá, hogy a hasznosításra kapott eszközökkel kapcsolatos döntések meghozatala előtt, az arra jogosult szövetkezeti szerv vagy személy az állami képviselő véleményét kikéri.

A 8. §-hoz

Az egyes adótörvények és az azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény írja elő a szociális hozzájárulási adó megfizetésének kötelezettségét. A sajátos tagi munkavégzési jogviszonyban lévők tekintetében a javaslat mentesíti a szociális szövetkezeteket ennek az adónemnek a megfizetése alól.

A 9. §-hoz

Az Fktv. tekintetében hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.

A 10. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezéseket tartalmaz. A megfelelő felkészülési idő biztosítása érdekében a javaslat a közfoglalkoztatásból történő kizárásra vonatkozó rendelkezések hatálybaléptetésének idejét 2013. szeptember 1-jével határozza meg.